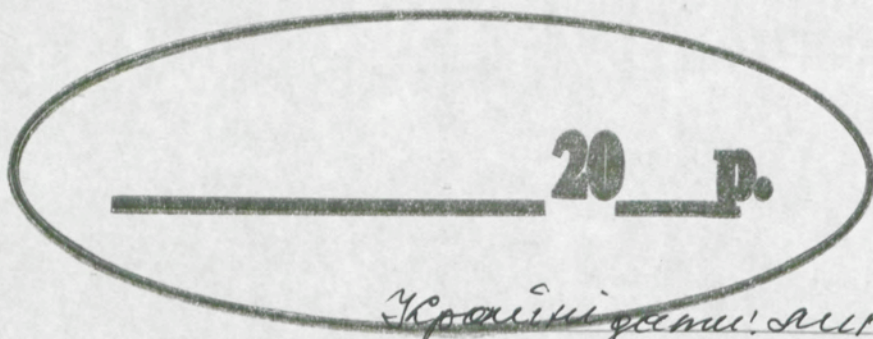

Архів з бідою
Чортківсько-Бережанська округа ОЗУ

ПАШКА

для 40
паперів

Хроніка подій, "Наміткові вісти з терену" по
Г.Гірибодванському надрайону ОЗУ (райо-
ни: Гіробісна, Гусятин, Комичинці, Гіре-
Бовля, Гуданів) за липень - вересень 1945 року.
Машинописи

Українські дати: липень 1945 року

08 жовтня 1945 року

Кількість документів: 3

Кількість аркушів: 5

З'єднати: постійно

ПОЛІТИЧНІ ВІСНІ З ЛЕРЕНУ.

за місяць лючень 1945 р.

Від 5 = 12 де перевозили відділи рубахи облави в Сидорові, Коцюбинчи-
ках, Чернокінцях і Горстенькім. Підчас ялячи на долю аїдальника /ку-
шеви/, який етік.

19-ого до Коцюбинчик ариїхали аетом особовим босяки в району і відразу
обскочили хату, в якій були аїдальники. Під аїльником аїаюся етік.

25-ого ариїшло до Сидорова вісько та робило облаву та засідки. Тут
вони аеребули аять днів, а аїсля цього виїхали. Підчас аеребування в Сидо-
рові виїадали робити ревізії і засідки на сусідні села. Всіх було аест

Від 9 = 14 аереходило вісько через Крогутьці, Васильківці, Чабарівку аж до
Гуситина. Деякі частини аїдчас аеаого аереходу аїлишися в цих селах на
нічліг. Ніх не аереводили аїдних.

Від 18 = 25 рубаха робила облаву в Васильківцях /ліс/, на аїрку, Цілісвії
і Постолювцьких лісах. Підчас облави в аасильківському лісі уаав раїо-
новий аров.

20-ого в аоті аереводили арангування в Ніаїрку і Крогутьцях.

Від 6 = 15 робили частини рїбах, що кватирували в Коаїчинцях облави на
села: коаї району Сухостару, Ялоаївки, і Хоросткова.

Від 20-ого аочало аереходити вісько в ааїрмі Терноаїль - Коаїчинці -
Чортків.

Від 22-ого аочали робити етїаи в Орішківцях, Ялонові / аоаїд ліс /

Від 23 робила рубаха облави на села аудзівського району: Романівка,
Гайдаїка, Могилянці Нова, Могилянці Стара. Ааїсля аоаїлькї днів від-
аїдували ці села, але вже в аенші екількості. На іаїні села цього району
також насакувала рубаха, але аеншими від ділами / до Олїдеї / і на ао-
коаї населення реві віаїми.

19-ого аочало аерезїаждати через Мшанець і Кобилівку вісько на Коаїчинці.
В між аїсідеякі частини кватирували ао цих селах.

Продовж цього місяаи в Теробовальському районі ре аїдували відділи рубахи,
в наслідок аого аачло 22-ох друаїв. В Струсівському районі також рубаха
аереводила масоаї облави на села, в яких уаав раїоаї.

ості,

0100/1

ПОЛІТИЧНІ ВІСТІ З ЛЕРЕНУ.
/ за місяць серпень 1945 р. /

Пробіжанський район.

На протязі цілого місяця кватерувало військо /усмірегалний отряд/ в селях Пробіжанського району: Сидорів, Васильківці, Черноківці Великі, Гадинківці та Гринківці тому, що в Пробіжані немає багато місць, а Гадинківцях кватерувало військо тільки два тижні. Штаб від цих військ був спочатку в Гринківцях, а пізніше в Черноківцях Великих. Під час перебування до селях військо робило ревізії = наскоки, так в селях свого району, як також і в сусідніх селях. Часто робили також облоги в сусідніх селях району та засідки до селях. На донос сексотів їхали негайно робити ревізії. Внаслідок доносу в Коцюбинцях заступили районного територіального рай. проагандиста. Військо, вивозячи худобу в Чорткова до Гусятини кватерувало в Гадинківцях і там вивозило худобу около 1000 штук.

Гусятинський район.

Від 7.VIII. почав відділ рубахи, що кватерував в Гусятині, рейдувати до селях району і робили облоги навіть до 3-ох днів. Цей відділ враз з НКВД-истами переводили також вештування та ревізії і засідки. Від 9.VIII. почали вештувати на схід з військом зета, долади, табори додекілька днів часом відряд з малими перервами. Гнали також корови /мадярські/ і коні.

Кочичинецький район.

Постійно цілий місяць кватерує військо в Яблоніві і Оршківцях. В коцюбинцях в соняд 6 сотень рубахи робить час-від-часу облоги до всі селях району головно в підліських селях /Оршківці, Яблонів, Турорів, Сорока/. В цих селях роблять також масові засідки і вештування. В цьому місяці засновано станиці стрибків в: Оршківцях, Уєйсла, Перемілові, Клевинцях і Сороці. Дня 15.VIII. 4р. десять Перемилівських стрибків зробило засідку на шляху Перемилів-Клевинці. Удні переходили інші друзі і почали на засідку. Накопи стрибки їх ачили, говорили ачили стріляти. Стрибки довго не долашали астикали. Двох стрибків вернулося на станицю вештували тих, які осталися на станиці і увікли до Хоросткова.

Геребовельський район.

Дня 2.VIII. 45 р. до с. Глешани приїздили НКВД-исти з рубахою около 40 осіб і робили ревізії. При ревізії потрапили на двох повстанців. Повстанці вбили старшого сержанта і втекли. Гогодара добито в страшний спосіб та заарештовано. Також забирали людей від араці, страшно били та возили до селях. Дня 6-7 VIII. ця сама голота заарештувала багато людей в с. Говиліві Малім та страшно їх абили. В днях від 7-12.VIII в с. Сади робили більшовики ревізії та засідки. Годі почав на засідку "Аркас" з 5-ма хлопцями. Одного хлопця більшовики ранили і раного аловили. Він мав біля себе втеку на 1500 крб. З цієї причини вештовано Бичок Місю, яка ародила цю втеку. Робили ревізії через два дні та заарештували багато жінок і мушин. В селі Сороцко в около 30 більшовиків, які ачильнують молотільки та переводять худобу /награбовану внімецький/. В с. Підгайчикях в около 50 більшовиків, які ачильнують молотільки та арацюють на радгоспі. В с. Залаві кватерують більшовики, які рубють сосни в залавським ліс. В с. Малів кватерує рубаха сів-місяці і авідси розіджалася на засідки до всіх сіл над Стриаю.

В цілому районі рубаха діє так, що тяжко досуватися в терені. Засідки роблять не тільки до сел, а навіть до долах. Велику увагу звернули на теребовльський ліс так, що тяжко достучити. Рівнож скрічили сітку донощиків.

✓ Будванівський район.

- ✓ до району був прикріплений відділ рубахи, який враз в НКВД-систами наві-
дівав терен: дні 2.VIII. Мшанець. До радгоспу приїхали НКВД-исти і про-
вірювали документи, мовляв, між робітниками є бандьорі.
- 3.VIII. Кобиліволоки. До села приїхаво військо в Количинець, аераноувели
одну ніч і відїхали в сторону Будванова.
- ✓ 4.VIII. Кобиліволоки. Приїхали НКВД-исти та стрибки і вложили звіду на
могили.
- ✓ 5.VIII. Романівка. Досела в нощі приїхали 50 босяків, служали до хатів, щоби
їм відчинили, мовляв, хочуть сконтактуватися з хлопцями.
- ✓ 4.VIII. Гвидайка. До села о год. 6:рано приїхаво 100 рубахівців і робили
ревізії до хат та стодол. Незнайшовши нічого відїхали ввечером в
сторону с. Кульчики.
- ✓ 4.VIII. Романівка. До села приїхали в числі 200 осіб, робили спислі реф-
ревізії, майже в кожному господарстві і аерароуджували врештування.
З рубахою був аодерадньо врештований голова сільради Грусь Олекса, котрий
водив до хат врештованих.
- ✓ 4.VIII. Кульчики. До села приїхали босяки в числі 100 осіб і робили ревізії.
Незнайшовши нічого відїхали.
- 5.VIII. Могиляниця Нова. До села приїхали 8 кацаїв в районі і робили мігінт
в сараї контінгенту.
- ✓ 5.VIII. Романівка. До села приїхала рубаха і робила спислі облави.
- 6.VIII. Кобиліволоки. До села приїхали босяки в сараї контінгенту.
- 8.VIII. Ласківці. До села приїхали босяки в районі в сараї і робили мігінт
в сараї контінгенту.
- ✓ 8.VIII. Мшанець. До села приїхали більшовики в районі і вложили станицю
стрибків.
- ✓ 9.VIII. Кобиліволоки. До села приїхали босяки із стрибками в районі і
ловили людей на роботу до МТС до с. Млиниськ.
- ✓ 10.VIII. Могиляниця Нова. До села приїхаво 6 босяків, ходили до хат та
контінгентом, а хто на здає, то забирати останню муку.
- ✓ 11.VIII. До села приїхали рубахи в числі 150 осіб. Робили спислі облави,
відчас котрої вдав "Буг" в арод. реф. Ввечером виїхали в сторону
Будванова.
- ✓ 11.VIII: Романівка. До села приїхаво 100 рубахівців і привезли зі собою
врештованого арінця Івана. Робили спислі ревізії в Круцишин Петра
і в Швабак Юлії. Незнайшовши нічого ввечером відїхали в сторону
Будванова.
- ✓ 12.VIII. Кобиліволоки. До села приїхали рубахи, робили ревізії, відчас якою
вловлено хлопця, котрий скривався індивідуально.
- ✓ 17.VIII. Кобиліволоки. Приїхали стрибки, вловили людей і виїхали з ними до
Млиниськ на роботу.
- ✓ 17.VIII. Романівка. О год. 4:рано до села приїхали рубахи і остудили хату
Круцишин Петра. Перароудили ревізії, але нічого незнайшли.
Того дня вврештували кілька мучин і відїхали до Будванова.
- ✓ 16-27.VIII. Через Мшанець в сторону Количинець вентажні війська ввечером
арга в військом.
- 19.VIII. Мшанці. До села приїхали босяки в сараї контінгенту і наоминали
людей, щоби не давали бандьорам їсти.
- ✓ 20.VIII. Могиляниця Нова. Приїхали босяки, котрі до дорозі до Тереборлі
вробили засідку /два км. від с.ли/. В той час шло двох людей в
ЧА, а саме: Віцентий Дмитро і Коваль Степан. Босяки без задержання
дошли в них стріляти і аораналибох. Двіданшися, що це ЧА залишили
їх і айшли дальше. Віцентий рано аомер, а Коваль люди ввали до
шчитало.
- ✓ 20.VIII. Мшанець. До села прибуло 9-ох більшовиків і мають кватирувати

около двох тижнів і стягати контингент.

- ✓ 21. VIII. Дерешівка. О год 5. рано до села приїхала рубаха, яка через цілий день нічого не робила. Цілою ніччю ввечером частина відійшла, а частина оставилася і робила засідки.
- ✓ 24. VIII. Могильниця Стара. До села прибула рубаха з НКВД-истами і заарештували кількоро людей. Рівнож відбувся мітинг в сараві забирання збіжжя в банцерівського доля 70%.
- ✓ 26. VIII. Ласківці. До села прибула рубаха і робила засідки. Одісля арештовували ревізії зі сторони Веоборець.
- ✓ 26. VIII. Миганець. До села прибула 30 більшовиків і мають кватирувати довше.
- ✓ 27. VIII. Могильниця Нова. До села прибула рубаха з НКВД-истами і арештовували ревізії, незважаючи нічого відійшли до району.
- ✓ 28. VIII. Могильниця Нова. До села прибули більшовики з району і зробили мітинг, на якому відчитували куркулів і кулаків, загрожуючи їм Сибіром.
- ✓ 16. VIII. Будзанів. Розпустили стрибків, щоби їхали на захід.
- ✓ 22. VIII. Рубаха робила облаву на ліс і застукала там геранову боїрку. Хлопці хоча відатрілювалися і вбили 4-ох, а двох ранили кацаїв без втрат свої втрат. Пізніше приїхало ще 4-х соєрні війська, обложили ліс, бачи на нього з мінометів. Хлопці просиділи до ночі і вночі роздерлися. Ліс в облаві кацаї держали до 5-ого.

Струсівський район.

Через цілий місяць в терені перебувало около 4 сотні рубахи і перевозили облави на села, ліс і доле. Ночами робили засідки. По селах, в яких був більше сконцентрований наш рух, майже щодругий день перевозили облави.

Постій,

01009

4

ПОЛІТИЧНІ ВІСТІ З ТЕРЕНУ.
/ за місяць вересень 1945 р./

В цьому місяці знова в кожному районі був відділ спеціального прикріпленого війська, яке уживало до стягання контингенту. Крім цього по терені робили рейди більші відділи усмерительної рубахи, що час від часу насакували на села. Робили облави.

Пробожанський район:

- 8.9.45р. Чорнокінці Малі: На українських повстанців тріох босяків напоролся. Розпочалася стрілянина і босяки втікли. Після цього повстанці також відійшли. За якийсь час прийшла більша кількість босяків заарештували господино і ограбили господарство.
- 11.9.45р. Сидорів - Слобідка: На доно, що в селі кватерує повстанча кіннота, виїхало з району НКВД зі стрибками. По дорозі забрали у с. Товстенке стрибків і поїхали до Слобідки. Скоросвіт обскочили всипану хату і перевели ревізію. Також шукали по городах. Незнайшовши тут нічого, вже не шукали у більше хатах, а відїхали.
- 12.9.45р. Чорнокінці - Воля. Зникло чотиріох людей, які скорше були зголосилися з повинною і всипали своїх співмешканців. Один із цієї чвірки всипав постіт райпровідника теренового і пропагандиста та завів туди босяків.
- 14.9.45р. Босири. Постаңці запалили станицю стрибків, яким одаче вдалось втекти. Цей ночі застрілили колишнього кучевого, якого скорше більшовики були заарештували і випустили були на провокацію а пізїше він був зголосився та їздив по селах голосити мітінги і показувати знані хати.
- 20.9.45р. Шибдівці. Незнані люди /мабуть стрибки/ розбили кооперативу.
- 21.9.45р. Коцюбинчики. Закватерувало 40 босяків, які робили засідки, ревізії і стягали контингент. Вони підмінували могилу впавших героїв.
- 24.9.45р. Чорнокінці Воля. Невідомі люди розбили кооперативу і спалили машину до молочення.
- 25.9.45р. Чорнокінці Воля. О годині 5 по полудні приїхало з с. Коцюбинчик 30 більшовиків, зробили в селі ревізію наскільки стало ще часу до вчора а рано робили засідки опісля поїхали до Коцюбинчик.
- 26.9.45р. Товстенке. Згорів радгосп з машинами.
- 27.9.45р. Чорнокінці Великі. Приїхало до села понад 50 босяків /ці, що були попереднього місяця/ і закватерували.
- 28.9.45р. Товстенке. Відділи рубахи в силі 300 людей зробили облаву.
- Гусятинський р-он:
- Зараз по рубаї стрибки збільшили кількість засідок, внаслідок чого біло декілька перестрілок, в яких одначе жертв не було. Звечайно повстанці вели докладно розвідку і старалися засідки виминати.
- 16.9.45р. Чабарівка. На храмовім святї виголошено проповідь у революційному дусі де було багато з доколичних сіл. Це мало великий вплив на маси, чого недокаже десять мітінгів Бистрого, бо довго про це люди говорили.
- 16.9.45р. Нижбірок Новий. Виїхавши до вівчарів Переходячи відділ УПА заскочив станицю стрибків, де 3 стрибків вбито а двох ранено.
- 17.9.45р. Район довідавшись про випадок у с. Нижбірок Новий зробив облаву на сс. Крогульці, Васильківці /ліс/ і Нижбірок Новий. У с. Крогулець босяки напоролись на одного підпільника, який ранив лейтенанта а його зловили. Зловленого підпільника розстріляли під с. Чабарівка.
- 19.9.45р. Васильківці. Прибув район і три машини війська, які обскочили секцію лісу /правдоподобно всипану/, де дво друзів копали криївку. Нечайно обкружені почали втікати відстрілюючись. Молодий стрілець "Кармелюк" із відділу УПА зівстав смертельно ранений при прориві з обкруження. Другий другака бере його на плечі та зброю і дальше втікає, який помирає. Опісля залишає впавшего, а сам автоматичним огнем свого автомата промочує собі шлях до криївки залишаючи вбитими 4 босотники та кількох раненими.
- 28.9.129.9.45р. Крогулець. Невідоме військо робило облави на село і ліси, а

день у Могильниці Старій рубаха сконфіскувала майно Качановського Володимира в якого знайшли медикаменти. Від цих селях босяки сиділи до дня 24.9.45р. аж щойно перед вечором виїхали. Всіх рубашників начислялось около 800. Мали зі собою навіть арматку.

25.9.45р. Деренівка. Ніччю переходило 9 рубашників і завважили світло у Довганя Василя, де було 3 підпальників. Босяки прийшли під хату і стукали у двері щоб відчинити, а за цей час підпальники почали втікати через вікно. Качапи це завважили і почалась стрілянина, але безуспішна. Після цього босотники просиділи під хатою аж до ранку. Рано босяки заарештували господаря, жінку та забрали до району.

Теребовельський район:

3.9.45р. Говилів Малий. Приїхала рубаха із енкаведистами Ковальчим і Мартином. Вечором зайшли до колишнього члена "Тріски", який зголосився з похвиною. По протоколі застрелив Ковальова а сам втік. По кількох днях знайдено його трупа на полі, видно, що сам застрелився. В наслідок цього на другий день спалено 5 господарств і заарештували голову сілоради та крім цього ще 4 людей, які по допиті випущено.

5.9.-15.9.45р. Говилів Великий. В селі перебували босяки, які робили ревізії і засідки та крім цього стягали контингент.

1.9.-15.9.45р. Гумниська. В селі кватирували босотники, які робили теж засідки і ревізії та виїзджали ще на сусідні села: Застіноче, Острівець, Малів. Крім цього в цілому цьому районі проходили кілька разів група рубашників яка робила облави. Поза тим майже щодня приїзджаять до поодиноких сіл рубашники які є прикріплені до району, та стягають контингент та часом то залишаються на ніч робити засідки.

Постій, дня 8 X. 1945 р.

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 5 (п'ять) аркушів;

у тому числі літерні номери _____;

пропущені номери _____

+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Спеціаліст

Посада

21 червня 2018 року

(підпис)

Г. Тардана

(ініціали (ініціал імені), прізвище)

У справі підшито і пронумеровано <u>5</u> аркушів <u>(п'ять)</u>
у тому числі літерні <u>3а</u> ; пропущені _____
номери _____ + аркушів внутрішнього опису _____
Архівіст <u>Гуфій (Міань)</u>
Дата: « <u>17</u> » <u>07</u> 20 <u>18</u>